

**ODLUKA br. 243/2012/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I
VIJEĆA**

od 14. ožujka 2012.

**o uspostavljanju višegodišnjeg programa za politiku
radiofrekvencijskog spektra**

(Tekst značajan za EGP)

Članak 1.

Cilj i područje primjene

1. Ovom se Odlukom uspostavlja višegodišnji program za politiku radiofrekvencijskog spektra za strateško planiranje i usklađivanje uporabe spektra, kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta u područjima politike Unije u kojima se upotrebljava spektar kao što su politike elektroničkih komunikacija, istraživanja, tehnološkog razvoja i svemira, prometna politika, energetska politika i audiovizualna politika.

Ova Odluka ne utječe na dostatnu raspoloživost spektra za druga područja politike Unije kao što su civilna zaštita i spašavanje i zajednička sigurnosna i obrambena politika.

2. Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje postojeće pravo Unije, osobito direktiva 1999/5/EZ, 2002/20/EZ i 2002/21/EZ te, u skladu s člankom 6. ove Odluke, Odluka br. 676/2002/EZ te mjere poduzete na nacionalnoj razini u skladu s pravom Unije.

3. Ovom se Odlukom ne dovode u pitanje mjere poduzete na nacionalnoj razini potpuno u skladu s pravom Unije za ostvarivanje ciljeva od općeg interesa, osobito onih koji se odnose na reguliranje sadržaja i audiovizualnu politiku.

Ovom se Odlukom na dovodi u pitanje pravo država članica na organizaciju i uporabu spektra za potrebe javnog reda i javne sigurnosti i za obranu. Ako ova Odluka ili mjere usvojene u skladu s njom u frekvencijskim pojasevima određenim u članku 6. utječu na spektar koji država članica upotrebljava isključivo i izravno za potrebe javne sigurnosti ili obrane, država članica može, u mjeri u kojoj je to potrebno, nastaviti upotrebljavati taj frekvencijski pojas za potrebe javne sigurnosti i obrane do isključivanja sustava koji postoje u tom pojasu na dan stupanja na snagu ove Odluke ili ukidanja mjera usvojenih u skladu s njom. Država članica uredno obavješćuje Komisiju o svojoj odluci.

Članak 2.

Opća regulatorna načela

1. Države članice surađuju međusobno i s Komisijom na transparentan način kako bi osigurale dosljednu primjenu sljedećih općih regulatornih načela u čitavoj Uniji:

▼B

- (a) primjene najprikladnijeg i najmanje zahtjevnog sustava odobravanja tako da u najvećoj mjeri povećaju fleksibilnost i učinkovitost uporabe spektra. Takav sustav odobravanja temelji se na objektivnim, transparentnim, nediskriminirajućim i razmjernim kriterijima;
- (b) poticanja razvoja unutarnjeg tržišta promicanjem pojave budućih digitalnih usluga na razini Unije i poticanjem djelotvornog tržišnog natjecanja;
- (c) poticanja tržišnog natjecanja i inovacija uzimajući u obzir potrebu za sprečavanjem štetnih smetnji i potrebu za osiguravanjem tehničke kakvoće usluga kako bi se olakšala dostupnost širokopojsnih usluga i učinkovito odgovorilo na sve veći bežični podatkovni promet;
- (d) definiranja tehničkih uvjeta za uporabu spektra uzimajući u cijelosti u obzir mjerodavno pravo Unije uključujući pravo u vezi s ograničenjem izlaganja javnosti elektromagnetskim poljima;
- (e) promicanja neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga u vezi s pravima uporabe spektra, ako je to moguće.

2. Uz opća regulatorna načela utvrđena u stavku 1. ovog članka na elektroničke se komunikacije primjenjuju sljedeća posebna načela u skladu s člancima 8.a, 9., 9.a i 9.b Direktive 2002/21/EZ i s Odlukom br. 676/2002/EZ:

- (a) primjena neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga u vezi s pravima uporabe spektra za elektroničke komunikacijske mreže i usluge te s prijenosom ili najmom pojedinačnih prava uporabe radijskih frekvencija;
- (b) poticanje usklađivanja uporabe radijskih frekvencija u čitavoj Uniji u skladu s potrebom za osiguravanjem njihove učinkovite i djelotvorne uporabe;
- (c) olakšavanje sve većeg bežičnog podatkovnog prometa i širokopojsnih usluga, osobito poticanjem fleksibilnosti i promicanjem inovacija uzimajući u obzir potrebu za sprečavanjem štetnih smetnji i osiguravanjem tehničke kakvoće usluga.

*Članak 3.***Ciljevi politike**

Kako bi se usredotočile na prioritete iz ove Odluke, države članice i Komisija surađuju s ciljem podupiranja i ostvarivanja sljedećih ciljeva politike:

- (a) poticanja učinkovitog upravljanja spektrom i njegove uporabe kako bi se na najbolji način zadovoljila sve veća potražnja za uporabom frekvencija koja je odraz važne društvene, kulturne i gospodarske vrijednosti spektra;

▼B

- (b) nastojanja da se pravodobno dodijeli dostatni i odgovarajući spektar kako bi se podupri ciljevi politike Unije i zadovoljila sve veća potražnja za bežičnim podatkovnim prometom i pritom omogućio razvoj komercijalnih i javnih usluga i istodobno uzeli u obzir važni ciljevi od općeg interesa kao što su kulturna raznolikost i pluralizam medija; u tu svrhu treba učiniti svaki napor kako bi se do 2015., na temelju popisa uspostavljenog u skladu s člankom 9., odredilo najmanje 1 200 MHz primjerenog spektra. Ta brojka uključuje spektar koji je već u uporabi;
- (c) premošćivanja digitalnog jaza i doprinosa ciljevima Digitalne agende za Europu tako da se do 2020. svim građanima Unije omogući pristup širokopoljnim uslugama brzine od najmanje 30 Mbps te da se Uniji omoguće najveća brzina i kapacitet širokopoljnih usluga;
- (d) omogućavanja Uniji da preuzme vodeći položaj u području bežičnih elektroničkih komunikacijskih širokopoljnih usluga oslobođanjem dostatnog spektra u troškovno primjerenim pojasevima kako bi navedene usluge bile široko dostupne;
- (e) osiguravanja prilika za komercijalni i javni sektor povećanjem kapaciteta za širokopoljne usluge u pokretnim mrežama;
- (f) promicanja inovacija i ulaganja jačanjem fleksibilnosti u uporabi spektra, dosljednom primjenom načela neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga između tehnoloških rješenja koja se mogu usvojiti u čitavoj Uniji, odgovarajućom regulatornu predvidljivošću kako je, među ostalim, propisano regulatornim okvirom za elektroničke komunikacije, oslobođanjem usklađenog spektra za nove napredne tehnologije i putem mogućnosti trgovanja pravima uporabe spektra, čime se stvaraju prilike za razvoj budućih digitalnih usluga na razini Unije;
- (g) olakšavanja jednostavnog pristupa spektru korištenjem pogodnosti općih odobrenja za elektroničke komunikacije u skladu s člankom 5. Direktive 2002/20/EZ;
- (h) poticanja zajedničke uporabe pasivne infrastrukture ako je to razmjerno i nediskriminirajuće, kako je predviđeno u članku 12. Direktive 2002/21/EZ;
- (i) održavanja i razvoja djelotvornog tržišnog natjecanja, posebno u području elektroničkih komunikacijskih usluga, nastojanjima da se *ex ante* mjerama ili *ex post* pravnim lijekovima spriječi prekomjerna akumulacija prava uporabe radijskih frekvencija u određenim poduzećima koja za posljedicu ima znatnu štetu za tržišno natjecanje;
- (j) smanjenja rascjepkanosti i potpunog korištenja potencijala unutarnjeg tržišta kako bi se potaknuo gospodarski rast i ekonomija razmjerna na razini Unije jačanjem koordinacije i usklađivanja tehničkih uvjeta za uporabu i raspoloživost spektra kada je to potrebno;

▼B

- (k) izbjegavanja štetnih smetnji ili poremećaja uzrokovanih drugim radijskim ili neradijskim uređajima, među ostalim, olakšavanjem razvoja normi kojima se doprinosi učinkovitoj uporabi spektra i povećanjem otpornosti prijammnika na smetnje, osobito vodeći računa o kumulativnom učinku sve većeg broja i gustoće radijskih uređaja i aplikacija;
- (l) podupiranja dostupnosti novih proizvoda i tehnologija široke potrošnje kako bi se osigurali potpora potrošača prijelazu na digitalnu tehnologiju i učinkovita uporaba digitalne dividende;
- (m) smanjenja ugljičnog otiska Unije jačanjem tehničke i energetske učinkovitosti bežičnih komunikacijskih mreža i opreme.

*Članak 4.***Unaprijedena učinkovitost i fleksibilnost**

1. Države članice u suradnji s Komisijom potiču, kada je to potrebno, kolektivnu uporabu spektra kao i zajedničku uporabu spektra.

Države članice također potiču razvoj postojećih i novih tehnologija, na primjer kognitivnog radija, uključujući tehnologije za uporabu „bijelih prostora”.

2. Države članice i Komisija surađuju na jačanju fleksibilnosti u uporabi spektra radi poticanja inovacija i ulaganja putem mogućnosti uporabe novih tehnologija te prijenosa ili najma prava uporabe spektra.

3. Države članice i Komisija surađuju na poticanju razvoja i usklađivanju normi za radijsku opremu i telekomunikacijsku terminalnu opremu, kao i za električnu i elektroničku opremu i mreže koje se, kada je to potrebno, temelje na ovlastima za normizaciju koje Komisija daje odgovarajućim normirnim tijelima. Posebna se pozornost mora posvetiti normama za opremu koju upotrebljavaju osobe s invaliditetom.

4. Države članice potiču aktivnosti istraživanja i razvoja u vezi s novim tehnologijama kao što su kognitivne tehnologije i baze geolokacijskih podataka.

5. Države članice uvode, kada je to primjereno, kriterije i postupke odabiranja za dodjelu prava uporabe spektra kojima se potiču tržišno natjecanje, ulaganja i učinkovita uporaba spektra kao javnog dobra te promiče supostojanje novih i postojećih usluga i uređaja. Države članice potiču tekuću učinkovitu uporabu spektra za mreže, uređaje i aplikacije.

6. Kada je to potrebno za osiguravanje učinkovite uporabe prava uporabe spektra i sprečavanje nakupljanja spektra, države članice mogu razmotriti poduzimanje odgovarajućih mjera kao što su novčane kazne, poticajne naknade ili ukidanje prava. Takve se mjere uspostavljaju i primjenjuju na transparentan, nediskriminirajući i razmjernan način.

▼ B

7. Za elektroničke komunikacijske usluge države članice moraju do 1. siječnja 2013. usvojiti mjere za dodjelu i odobrenja koje su prikladne za razvoj širokopojsnih usluga, u skladu s Direktivom 2002/20/EZ, s ciljem ostvarivanja najvećeg kapaciteta i širokopojsnih brzina.

8. Kako bi se izbjegla moguća rascjepkanost unutarnjeg tržišta zbog različitih kriterija i postupaka odabiranja za usklađeni spektar dodijeljen za elektroničke komunikacijske usluge i kako bi se omogućilo trgovanje njime u svim državama članicama u skladu s člankom 9.b Direktive 2002/21/EZ, Komisija u suradnji s državama članicama i u skladu s načelom supsidijarnosti olakšava utvrđivanje i razmjenu najboljih praksi u vezi s uvjetima i postupcima odobravanja te potiče razmjenu podataka u vezi s takvim spektrom, s ciljem povećanja usklađenosti u čitavoj Uniji koja se ostvaruje na temelju načela neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga.

▼ M1**▼ B***Članak 6.***Potrebe za spektrom za bežične širokopojsne komunikacije**

1. Države članice u suradnji s Komisijom poduzimaju sve potrebne mjere za osiguravanje dovoljno raspoloživog spektra u Uniji za potrebe pokrivanja i kapaciteta, kako bi Uniji osigurale najveće širokopojsne brzine u svijetu i pritom omogućile da bežične aplikacije i europski vodeći položaj u području novih usluga učinkovito doprinose gospodarskom rastu i za ostvarivanje cilja da do 2020. svi građani imaju pristup širokopojsnim brzinama ne manjim od 30 Mbps.

2. Radi promicanja šire dostupnosti bežičnih širokopojsnih usluga u korist građana i potrošača u Uniji, države članice stavljaju na raspolaganje pojaseve obuhvaćene Odlukama 2008/411/EZ (3,4-3,8 GHz), 2008/477/EZ (2,5-2,69 GHz) i 2009/766/EZ (900-1 800 MHz) pod uvjetima opisanim u navedenim odlukama. Ovisno o tržišnoj potražnji, države članice provode proces odobravanja do 31. prosinca 2012. ne dovodeći u pitanje postojeću primjenu usluga i pod uvjetima kojima se potrošačima omogućava jednostavan pristup bežičnim širokopojsnim uslugama.

3. Države članice potiču davatelje elektroničkih komunikacija da stalno nadograđuju svoje mreže najnovijom i najučinkovitijom tehnologijom, kako bi stvorile vlastite dividende spektra u skladu s načelima neutralnosti u pogledu tehnologija i usluga.

4. Države članice do 1. siječnja 2013. provode proces odobravanja, kako bi omogućile uporabu pojasa 800 MHz za elektroničke komunikacijske usluge. Državama članicama u kojima zbog izuzetnih nacionalnih ili lokalnih okolnosti ili prekograničnih problema u vezi s usklađivanjem frekvencija pojas ne bi bio na raspolaganju, Komisija do 31. prosinca 2015. odobrava posebna odstupanja u skladu s valjano obrazloženim zahtjevom dotične države članice.

▼ B

Ako obrazloženi problemi države članice u vezi s prekograničnim usklađivanjem frekvencija s jednom ili više zemalja, uključujući zemlje kandidatkinje ili pristupnice, ustraju i nakon 31. prosinca 2015. i ako zbog njih pojas 800 MHz nije stavljen na raspolaganje, Komisija na godišnjoj osnovi odobrava iznimna odstupanja sve dok navedeni problemi ne budu prevladani.

Države članice kojima je odobreno odstupanje u skladu s prvim ili drugim podstavkom osiguravaju da se uporabom pojasa 800 MHz ne sprečava raspoloživost tog pojasa za elektroničke komunikacijske usluge, osim radiodifuzijskog emitiranja u susjednim državama članicama.

Ovaj se stavak također primjenjuje na probleme u vezi s koordinacijom spektra u Republici Cipru koji proizlaze iz činjenice da je Vladi Cipra onemogućen stvarni nadzor na dijelu njezina državnog područja.

5. Države članice u suradnji s Komisijom stalno prate potrebe za kapacitetima za bežične širokopolasne usluge. Na temelju rezultata analize iz članka 9. stavka 4. Komisija do 1. siječnja 2015. ocjenjuje i izvješćuje Europski parlament i Vijeće postoji li potreba za djelovanjem radi usklađivanja dodatnih frekvencijskih pojaseva.

Države članice mogu, ako je to primjereno i u skladu s pravom Unije, osigurati odgovarajuću nadoknadu izravnih troškova migracije ili preraspodjele uporabe spektra u skladu s nacionalnim pravom.

6. Države članice u suradnji s Komisijom potiču pristup širokopolasnim uslugama koje upotrebljavaju pojas 800 MHz u udaljenim i rijetko naseljenim područjima, ako je to primjereno. Pritom države članice ispituju načine i, ako je to primjereno, poduzimaju tehničke i regulatorne mjere kako bi osigurale da oslobađanje pojasa 800 MHz ne utječe nepovoljno na korisnike usluga proizvodnje programa pri prijenu posebnih događaja (PMSE).

7. Komisija u suradnji s državama članicama ocjenjuje opravdanost i izvedivost proširenja dodjele spektra bez dozvole za bežične pristupne sustave uključujući radijske lokalne mreže.

8. Države članice omogućuju prijenos ili najam prava uporabe spektra u usklađenim pojasevima 790-862 MHz, 880-915 MHz, 925-960 MHz, 1 710-1 785 MHz, 1 805-1 880 MHz, 1 900-1 980 MHz, 2 010-2 025 MHz, 2 110-2 170 MHz, 2,5-2,69 GHz i 3,4-3,8 GHz.

9. Kako bi se osiguralo da svi građani imaju pristup naprednim digitalnim uslugama uključujući širokopolasne usluge, posebno u udaljenim i rijetko naseljenim područjima, države članice i Komisija mogu ispitati raspoloživost dostatnog spektra za pružanje širokopolasnih satelitskih usluga za omogućavanje pristupa internetu.

▼B

10. Države članice u suradnji s Komisijom ispituju je li moguće proširiti dostupnost i uporabu pikoćelija i femtoćelija. U cijelosti uzimaju u obzir potencijal navedenih celularnih baznih postaja i zajedničke uporabe spektra i uporabe spektra bez dozvole kako bi osigurale osnovu za bežične isprepletene mreže koje mogu imati ključnu ulogu u premošćivanju digitalnog jaza.

*Članak 7.***Potrebe za spektrom za druge politike bežičnih komunikacija**

S ciljem podupiranja daljnjeg razvoja inovativnih audiovizualnih medijskih i drugih usluga za građane Unije, uzimajući u obzir gospodarske i društvene koristi jedinstvenog digitalnog tržišta, države članice u suradnji s Komisijom nastoje osigurati dovoljno raspoloživog spektra za satelitsko i zemaljsko pružanje takvih usluga ako je potreba za tim jasno obrazložena.

*Članak 8.***Potrebe za spektrom za druge posebne politike Unije**

1. Države članice i Komisija osiguravaju raspoloživost spektra i štite radijske frekvencije potrebne za praćenje Zemljine atmosfere i površine, te time omogućavaju razvoj i uporabu svemirskih aplikacija i poboljšanje prometnih sustava, osobito za globalne civilne sustave satelitske navigacije uspostavljene u sklopu programa Galileo⁽¹⁾, za europski program za praćenje Zemlje (GMES)⁽²⁾ te za inteligentne sustave za sigurnost prometa i upravljanje prometom.

2. Komisija u suradnji s državama članicama provodi studije o uštedi energije u uporabi spektra s ciljem doprinosa politici niskog udjela ugljika i razmatra stavljanje spektra na raspolaganje za bežične tehnologije s potencijalom za poboljšanje uštede energije i energetske učinkovitosti drugih distribucijskih mreža kao što je vodoopskrba, uključujući pametne energetske mreže i pametne mjerne sustave.

3. Komisija u suradnji s državama članicama nastoji osigurati da je na raspolaganje stavljeno dovoljno spektra pod usklađenim uvjetima kako bi se podržao razvoj sigurnosnih usluga i slobodni promet uređajima povezanim s njima kao i razvoj inovativnih interoperativnih rješenja za javnu sigurnost i zaštitu, civilnu zaštitu i spašavanje.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 683/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o daljnjoj provedbi europskih programa satelitske navigacije (EGNOS i Galileo) (SL L 196, 24.7.2008., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 911/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o europskom programu za praćenje Zemlje (GMES) i njegovim početnim aktivnostima (2011. do 2013.) (SL L 276, 20.10.2010., str. 1.).

▼B

4. Države članice i Komisija surađuju sa znanstvenom i akademskom zajednicom na utvrđivanju izvjesnog broja inicijativa za istraživanje i razvoj i inovativnih aplikacija koje mogu imati veliki društveno-gospodarski utjecaj i/ili potencijal za ulaganja i razmatraju potrebe za spektrom za takve aplikacije i, prema potrebi, razmatraju dodjelu dostatnog spektra za takve aplikacije pod usklađenim tehničkim uvjetima i uz najmanje zahtjevno administrativno opterećenje.

5. Države članice u suradnji s Komisijom nastoje osigurati potrebne frekvencijske pojaseve za PMSE u skladu s ciljevima Unije, kako bi se poboljšali integracija unutarnjeg tržišta i pristup kulturi.

6. Države članice i Komisija nastoje osigurati raspoloživost spektra za prepoznavanje putem radijskih frekvencija (RFID) i druge bežične komunikacijske tehnologije za internet stvari i surađuju kako bi potakle razvoj normi i usklađivanje dodjele spektra za komunikaciju putem interneta stvari u državama članicama.

*Članak 9.***Popis**

1. Ovim se uspostavlja popis postojećih uporaba spektra za komercijalne i javne namjene.

Ciljevi popisa su:

- (a) omogućiti utvrđivanje frekvencijskih pojaseva u kojima se može poboljšati učinkovitost postojećih uporaba spektra;
- (b) pružiti pomoć pri utvrđivanju frekvencijskih pojaseva koji bi mogli biti prikladni za preraspodjelu i prilika za zajedničku uporabu spektra s ciljem podupiranja politika Unije određenih u ovoj Odluci, uzimajući istodobno u obzir buduće potrebe za spektrom na temelju, među ostalim, potražnje potrošača i operatora i mogućnost zadovoljavanja takvih potreba;
- (c) pružiti pomoć pri analizi različitih vrsta uporabe spektra od strane privatnih i javnih korisnika;
- (d) pružiti pomoć pri utvrđivanju frekvencijskih pojaseva koji se mogu dodijeliti ili preraspodijeliti s ciljem poboljšanja njihove učinkovite uporabe, promicanja inovacija i jačanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, ispitati nove načine za zajedničku uporabu spektra u korist privatnih i javnih korisnika, uzimajući pritom u obzir moguće pozitivne i negativne učinke dodjele ili preraspodjele takvih pojaseva i susjednih pojaseva postojećim korisnicima.

2. S ciljem osiguravanja ujednačene provedbe stavka 1. ovog članka, Komisija, uzimajući u najvećoj mjeri u obzir stajališta Skupine za politiku radiofrekvencijskog spektra, do 1. srpnja 2013. donosi provedbene akte:

▼B

- (a) za izradu praktičnih rješenja i jedinstvenih obrazaca pomoću kojih države članice prikupljaju i pružaju Komisiji podatke o postojećim uporabama spektra, pod uvjetom da se poštuju pravila o poslovnoj tajni u skladu s člankom 8. Odluke br. 676/2002/EZ i pravo država članica na uskraćivanje povjerljivih podataka, uzimajući u obzir cilj smanjenja administrativnog opterećenja i postojećih obveza država članica u skladu s pravom Unije, posebno obveza davanja posebnih podataka;
- (b) za razvoj metodologije za analizu tehnoloških trendova, budućih potreba i potražnje za spektrom u područjima politike Unije koja su obuhvaćena ovom Odlukom, posebno za one usluge koje mogu djelovati u frekvencijskom području od 400 MHz do 6 GHz, kako bi se utvrdile uporabe spektra koje su u razvoju i potencijalno važne.

Navedeni se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 13. stavka 2.

3. Komisija upravlja popisom iz stavka 1. u skladu s provedbenim aktima iz stavka 2.

4. Komisija provodi analizu tehnoloških trendova, budućih potreba i potražnje za spektrom u skladu s provedbenim aktima iz točke (b) stavka 2. Komisija podnosi izvješće o rezultatima analize Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 10.

Međunarodni pregovori

1. U međunarodnim pregovorima u vezi s pitanjima spektra primjenjuju se sljedeća načela:

- (a) ako je predmet međunarodnih pregovora u nadležnosti Unije, stajalište Unije utvrđuje se u skladu s pravom Unije;
- (b) ako je predmet međunarodnih pregovora djelomično u nadležnosti Unije i djelomično u nadležnosti država članica, Unija i države članice nastoje utvrditi zajedničko stajalište u skladu sa zahtjevima načela lojalne suradnje.

Za potrebe primjene točke (b) prvog podstavka, Unija i države članice surađuju u skladu s načelom jedinstva u međunarodnom zastupanju Unije i njezinih država članica.

2. Unija državama članicama na zahtjev pruža pravnu, političku i tehničku pomoć u rješavanju pitanja usklađivanja spektra sa susjednim zemljama Unije, uključujući zemlje kandidatkinje i pristupnice, tako da dotične države članice mogu poštovati svoje obveze u skladu s pravom Unije. Prilikom pružanja takve pomoći Unija upotrebljava sve svoje pravne i političke ovlasti za promicanje provedbe politika Unije.

▼B

Unija također podupire nastojanja trećih zemalja da spektrom upravljaju na način koji je u skladu s upravljanjem spektrom u Uniji kako bi zaštitila ciljeve Unije u području politike spektra.

3. U dvostranim ili višestranim pregovorima s trećim zemljama države su članice vezane obvezama u skladu s pravom Unije. Kada potpisuju ili na drugi način prihvaćaju bilo koje međunarodne obveze u vezi sa spektrom, države članice svom potpisu ili bilo kojem drugom aktu prihvaćanja prilažu zajedničku izjavu u kojoj navode da će takve međunarodne sporazume ili obveze provoditi u skladu sa svojim obvezama iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

*Članak 11.***Suradnja između različitih tijela**

1. Komisija i države članice surađuju kako bi ojačale dosadašnji institucionalni okvir i time potakle usklađivanje upravljanja spektrom na razini Unije, uključujući pitanja koja izravno utječu na dvije ili više država članica, s ciljem razvoja unutarnjeg tržišta i osiguravanja potpunog ostvarivanja ciljeva Unije u području politike spektra.

2. Komisija i države članice potiču normirna tijela, CEPT, Zajednički istraživački centar Komisije i sve relevantne strane na blisku suradnju na tehničkih pitanjima radi promicanja učinkovite uporabe spektra. S tim ciljem održavaju usklađenu vezu između upravljanja spektrom i normizacije na način kojim se jača unutarnje tržište.

*Članak 12.***Javno savjetovanje**

Kad god je to moguće, Komisija organizira javno savjetovanje radi prikupljanja mišljenja svih zainteresiranih strana i općeg mišljenja javnosti o uporabi spektra u Uniji.

*Članak 13.***Odborski postupak**

1. Komisiji pomaže Odbor za radiofrekvencijski spektar uspostavljen Odlukom br. 676/2002/EZ. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne dostavi mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se treći podstavak članka 5. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 182/2011.

*Članak 14.***Usklađenost s usmjerenjima i ciljevima politike**

Države članice primjenjuju usmjerenja i ciljeve politike predviđene u ovoj Odluci do 1. srpnja 2015., osim ako je drukčije određeno u ovoj Odluci.

*Članak 15.***Izvješćivanje i preispitivanje**

Komisija do 10. travnja 2014. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o razvijenim aktivnostima i usvojenim mjerama u skladu s ovom Odlukom.

Države članice Komisiji dostavljaju sve podatke potrebne za preispitivanje primjene ove Odluke.

Komisija do 31. prosinca 2015. provodi preispitivanje primjene ove Odluke.

*Članak 16.***Stupanje na snagu**

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 17.***Adresati**

Ova je Odluka upućena državama članicama.